

Steriloinnit 2010

Steriliseringar 2010

Sterilisations 2010

Anna Heino
+358 20 610 7177
anna.heino@thl.fi

Mika Gissler
+358 20 610 7279
mika.gissler@thl.fi

Anne Soimula
+358 20 610 7359
anne.soimula@thl.fi

Terveys ja hyvinvoinnin laitos
PL 30 (Mannerheimintie 166, Helsinki)
00271 Helsinki
Puhelin: + 358 20 610 6000
www.thl.fi

Steriloinnit yleistyivät hieman vuonna 2010. Niiden kokonaismäärä oli 1,2 prosenttia suurempi kuin vuonna 2009. Kasvu johtuu miesten sterilointien lisääntymisestä (12,0 %). Naisten steriloinnit vähenivät 4,3 prosenttia. (Liitetaulukko 1.)

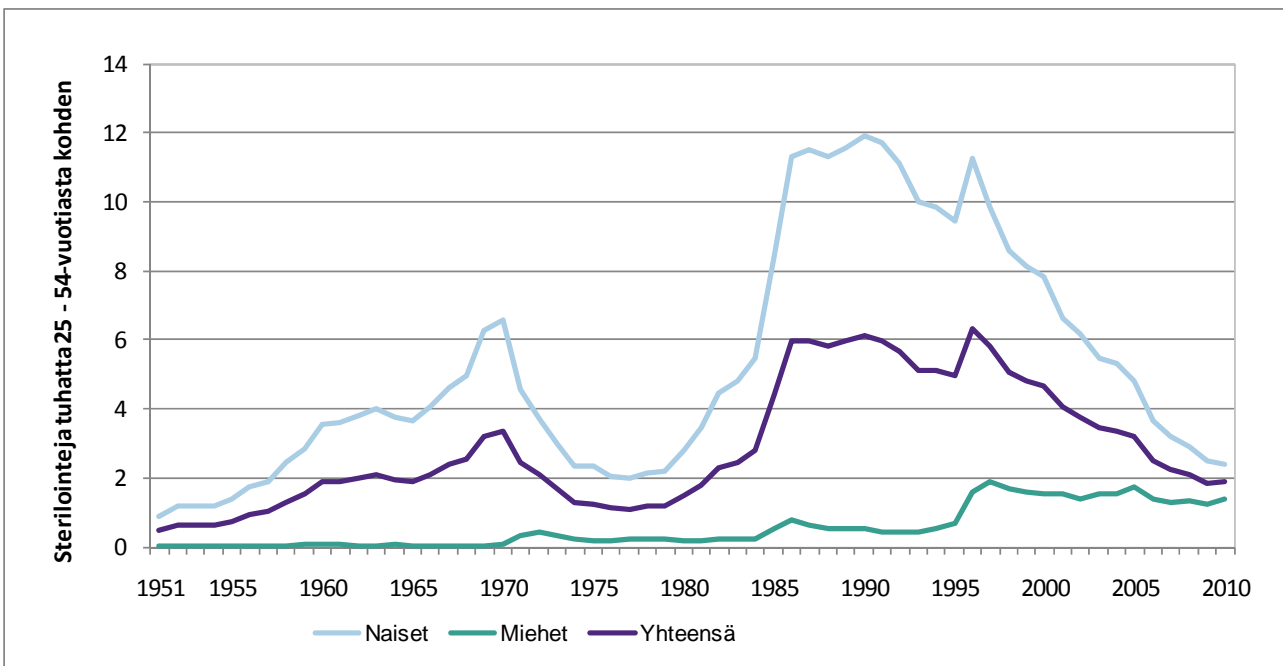
Naisten sterilointeja tehtiin runsaat 2 450 ja miesten sterilointeja runsaat 1 450. Vaikka valtaosa steriloinneista yhä tehdään naisille (62,7 %), jatkoi suhde tasoittumista myös vuonna 2010. (Liitetaulukko 1.)

Väestöön suhteutettuna tehtiin 1,9 sterilointia tuhatta 25–54-vuotiasta kohti, naisille enemmän (2,4) kuin miehille (1,4) (liitetaulukko 1). Suurin osa naisten steriloinneista tehdään 35–39-vuotiaille (37,3 %). Miehillä sterilointi on yleisintä 40–44-vuotiaiden ikäryhmässä (27,7 %). (Liitetaulukot 3 ja 4.)

Sterilointien määrä on laskenut voimakkaasti viimeisten 15 vuoden aikana. Sterilointien määrän vähenemistä selittävät muun muassa ehkäisymenetelmien valikoiman laajeneminen sekä lasten hankkimisiin nousu. 1990-luvun puolen välin jälkeen erityisesti naisten sterilointien määrä onkin vähentynyt.

Vuoden 1985 jälkeen tapahtunutta sterilointien yleistymistä selittää tuolloin voimaan tullut lainsäädäntö, joka salli steriloinnin pyynnöstä, jos hakija oli 30-vuotias tai hänellä oli jo kolme lasta.

Kuvio 1. Steriloinnit tuhatta 25–54-vuotiasta kohti vuosina 1950–2010

Vuonna 2010 yleisin steriloinnin peruste oli vähintään 30 vuoden ikä sekä miehillä (96,5 %) että naisilla (91,7 %). Naisista 52,0 prosentille tehtiin sterilointi kolmen lapsen synnyttämisen tai kolmen alaikäisen lapsen perusteella. Miehistä 28,5 prosenttia steriloidtiin, koska heillä oli kolme alaikäistä lasta. Valtaosassa naisten steriloinneissa oli käytetty useampaa perustetta (yleisemmin yhdessä 30 vuoden ikä ja kolmen lapsen synnyttäminen), miehillä harvemmin. (Liitetaulukot 5 ja 6.)

Eniten sterilointeja 25–54-vuotiaiden määrään suhteutettuna tehtiin Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin (3,1/1 000) ja Ahvenanmaan maakunnan (2,7/1 000) alueilla. Suhteessa vähiten sterilointeja tehtiin

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin alueella (0,9/1000) ja Helsingin kaupungissa (0,8/1 000). Naisten sterilointeja tehtiin eniten Ahvenanmaan maakunnan (5,1/1 000) alueella sekä Länsi-Pohjan ja Kainuun sairaanhoitopiireissä (molemmissa 4,4/1 000). Vähiten naisten sterilointeja tehtiin Helsingin kaupungissa (1,0/1 000) ja Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä (1,4/1 000). Miesten sterilointeja tehtiin eniten Satakunnan (2,5/1 000) ja Keski-Pohjanmaan (2,3/1 000) sairaanhoitopiireissä sekä vähiten Ahvenanmaalla (0,2/1 000) ja Itä-Savon sairaanhoitopiirissä (0,4/1 000). (Liitetaulukko 2.)

Käsitteet ja määritelmät:

Sterilointi: Miehen tai naisen sukuelimiin kohdistuva toimenpide, joka johtaa pysyvään suvunjakamiskyvyttömyyteen. Steriloinneiksi ei katsota sellaisia sukuelimiä koskevia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen ruumiillisen sairauden hoitamiseksi.

Taulukoissa käytetyt symbolit:

- = Ei yhtään tapausta
- .. = Ei tietoa

Steriliseringar 2010

Steriliseringar blev något vanligare år 2010. Det totala antalet steriliseringar var 1,2 procent högre än år 2009. Orsaken är att steriliseringarna ökat bland män (12,0 %). Antalet steriliseringar av kvinnor minskade med 4,3 procent. (Bilagetabell 1.)

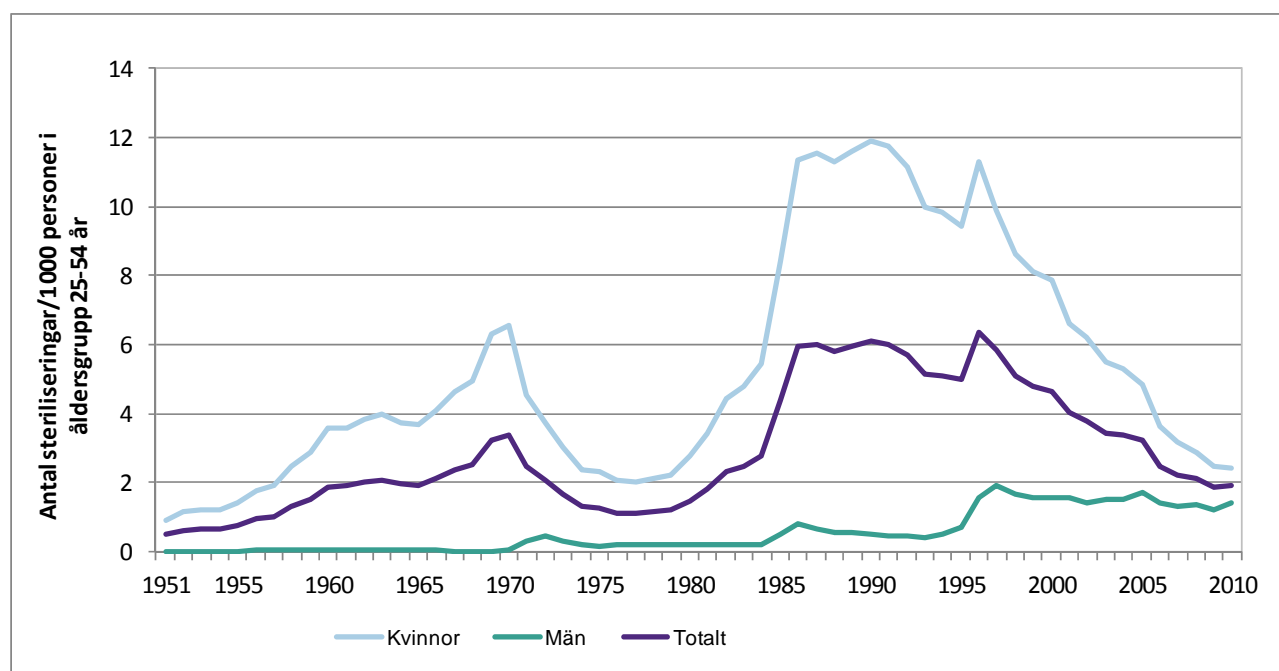
Totalt steriliserades drygt 2 450 kvinnor och drygt 1 450 män. Även om merparten av steriliseringarna fortfarande gäller kvinnor (62,7 %), fortsatte förhållandet att jämnas ut också år 2010. (Bilagetabell 1.)

I relation till befolkningen utfördes 1,9 steriliseringar per 1 000 personer i åldern 25–54 år, oftare bland kvinnor (2,4) än bland män (1,4) (bilagetabell 1). Största delen av de kvinnliga steriliseringarna görs i åldersgruppen 35–39 år (37,3 %). Bland män var sterilisering vanligast i åldersgruppen 40–44 år (27,7 %). (Bilagetabell 3 och 4.)

Antalet steriliseringar har minskat kraftigt under de senaste 15 åren. Det minskade antalet steriliseringar beror bland annat på att urvalet av preventivmetoder har blivit större och att man skaffar barn senare än förut. Efter mitten av 1990-talet har antalet steriliseringar därför minskat framför allt bland kvinnor.

Att sterilisering blev vanligare efter år 1985 beror på den lagstiftning som då trädde i kraft och som tillät sterilisering på begäran, om den sökande hade fyllt 30 eller redan hade tre barn.

Diagram 1. Steriliseringar per 1 000 personer i åldrarna 25–54 år, 1950–2010

År 2010 var den vanligaste steriliseringsindikationen för både män (96,5 %) och kvinnor (91,7 %) minst 30 års ålder. Beträffande kvinnorna utfördes sterilisering i 52,0 procent av fallen efter att kvinnan fött tre barn eller med indikationen tre minderåriga barn. Beträffande männen gjordes 28,5 procent av steriliseringarna med indikationen tre minderåriga barn. Vid största delen av de kvinnliga steriliseringarna återopades flera indikationer (vanligast var att kvinnan fyllt 30 och att hon fött tre barn), hos män mer sällan. (Bilagetabell 5 och 6.)

I relation till antalet personer i åldern 25–54 år gjordes flest steriliseringar inom Länsi-Pohja sjukvårdsdistrikt (3,1/1 000) och inom landskapet Åland (2,7/1 000). I relation till antalet personer i åldern 25–54 år förekom minst steriliseringar inom Mellersta Finlands sjukvårdsdistrikt (0,9/1 000) och i Helsingfors stad (0,8/1 000). Flest kvinnliga steriliseringar förekom inom landskapet Åland (5,1/1 000) och inom Länsi-Pohja och Kajanalands sjukvårdsdistrikt (inom bägge 4,4/1 000). Minst kvinnliga steriliseringar gjordes i Helsingfors stad (1,0/1 000) och inom Mellersta Finlands sjukvårdsdistrikt (1,4/1 000). Flest manliga steriliseringar gjordes inom Satakunta (2,5/1 000) och Mellersta Österbottens (2,3/1 000) sjukvårdsdistrikt och minst inom landskapet Åland (0,2/1 000) och Östra Savolax sjukvårdsdistrikt (0,4/1 000). (Bilagetabell 2.)

Begrepp och definitioner:

Sterilisering: Ett ingrepp i en mans eller en kvinnas könsorgan som medför bestående avsaknad av fortplantningsförmåga. Sådana ingrepp i könsorganen som är nödvändiga i behandlingen av somatiska sjukdomar betraktas inte som steriliseringar.

Symboler som används i tabellerna:

- = Inte ett enda fall
- .. = Uppgifter saknas

Sterilisations 2010

The total number of sterilisations increased slightly in 2010, and was 1.2 per cent higher than in 2009. The increase was due to a rise in male sterilisations (12.0%). Female sterilisations decreased by 4.3 per cent (Appendix Table 1).

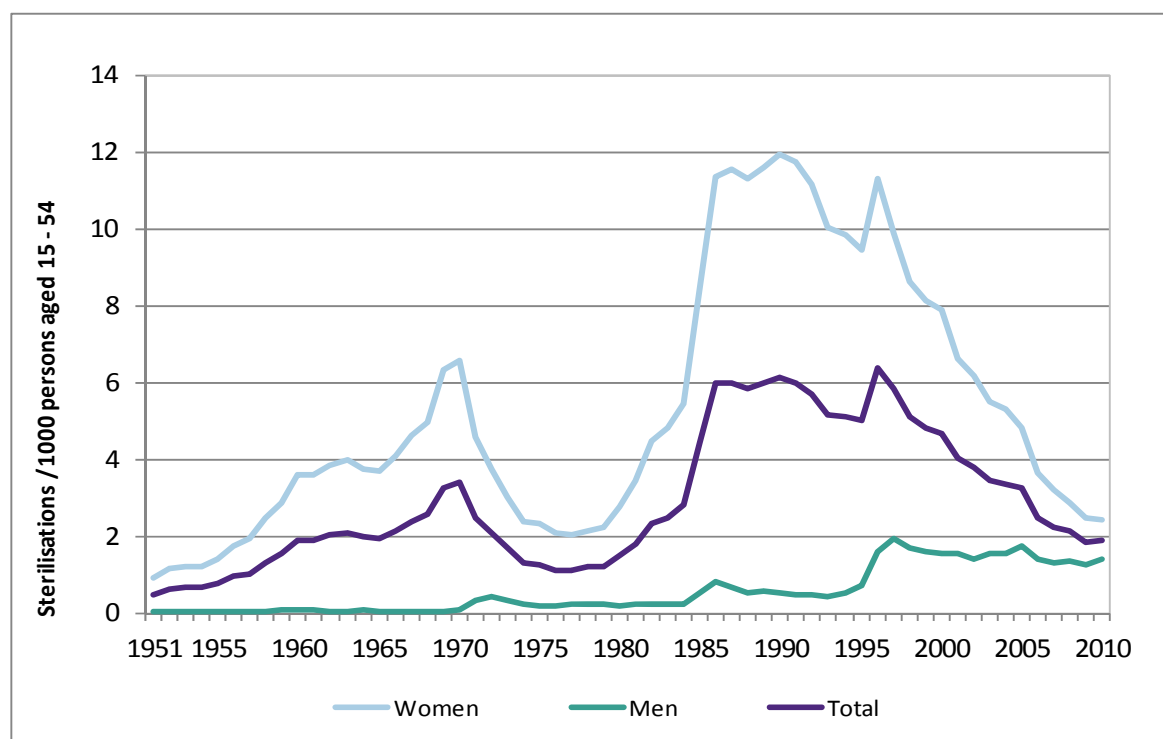
Female sterilisations totalled some 2450 and male sterilisations just over 1450. While female sterilisations still accounted for the majority (62.7%) of all sterilisations, the ratio continued to even out in 2010 (Appendix Table 1).

In proportion to the population, the sterilisation rate was 1.9 sterilisations per thousand persons aged 25–54. Women showed a higher rate (2.4) than men (1.4) (Appendix Table 1). The highest percentage of female sterilisations is carried out in the 35–39 age group (37.3%). Male sterilisation is most common in the 40–44 age group (27.7%) (Appendix Tables 3 and 4).

The number of sterilisations has fallen sharply over the past 15 years. The decrease in the number of sterilisations can be attributed to, for example, an expanding range of contraceptives and a shift to a later age of first parenthood. After the mid-1990s, the number of female sterilisations, in particular, has fallen.

The number of sterilisations increased rapidly after 1985, when the Act on Sterilisation was amended to allow sterilisation at the request of a person who has attained the age of thirty or has three children.

Figure 1. Sterilisations per 1000 persons aged 25–54, 1950–2010

In 2010, the most common indication for both male (96.5%) and female (91.7%) sterilisations was age, being 30 and over. In the case of female sterilisations, 52.0 per cent were performed because the woman had given birth to three children, or had three children under the age of 18. As for male sterilisations, 28.5 per cent were performed because the man had three children under the age of 18. Most female sterilisations gave more than one indication (most commonly that the woman was

over 30 years old and had given birth to three children), while more than one indication was more rare in male sterilisations (Appendix Tables 5 and 6).

The greatest number of sterilisations in proportion to the total number of people aged 25–54 was carried out in the hospital district of Länsi-Pohja (3.1/1000) and in Åland (2.7/1000). In turn, the lowest rate was found in the hospital district of Central Finland (0.9/1000) and the City of Helsinki (0.8/1000). The highest rate of female sterilisation was found in Åland (5.1/1000) and in the hospital districts of Länsi-Pohja and Kainuu (4.4/1000 in each). The lowest rate of female sterilisation was found in the City of Helsinki (1.0/1000) and the hospital district of Central Finland (1.4/1000). The highest rate of male sterilisation was found in the hospital districts of Satakunta (2.5/1000) and Central Ostrobothnia (2.3/1000) and the lowest in Åland (0.2/1000) and the Itä-Savo hospital district (0.4/1000) (Appendix Table 2).

Concepts and definitions:

Sterilisation: an operation on the male or female genitals resulting in permanent inability to produce offspring. Operations performed on the genitals in cases where the operation is regarded as necessary in the treatment of a somatic disease are not regarded as sterilisations.

Explanation of symbols used in the tables:

- = Magnitude nil
- .. = No data available

Liitetaulukot/Tabellbilagor/Appendix Tables:

Liitetaulukko 1. Steriloinnit sukupuolen mukaan 1951–2010

Liitetaulukko 2. Steriloinnit sairaanhoitopiireittäin 2010

Liitetaulukko 3. Naisten steriloinnit ikäryhmittäin 1994–2010

Liitetaulukko 4. Miesten steriloinnit ikäryhmittäin 1994–2010

Liitetaulukko 5. Naisten steriloinnit perusteen, siviilisäädyn, iän ja aiempien synnytysten mukaan 2010

Liitetaulukko 6. Miesten steriloinnit perusteen, siviilisäädyn ja iän mukaan 2010

Liitetaulukko 7. Steriloimisrekisterin aikasarjoja, steriloinnit 1975, 1980, 1985, 1990, 1995–2010

Bilagetabell 1. Steriliseringar efter kön 1951–2010

Bilagetabell 2. Steriliseringar efter sjukvårdsdistrikt 2010

Bilagetabell 3. Sterilisering av kvinnor efter åldersgrupp 1994–2010

Bilagetabell 4. Sterilisering av män efter åldersgrupp 1994–2010

Bilagetabell 5. Sterilisering av kvinnor efter indikation, civilstånd, ålder och antal förlossningar 2010

Bilagetabell 6. Sterilisering av män efter indikation, civilstånd och ålder 2010

Bilagetabell 7. Registret över steriliseringar, tidsserier för steriliseringar 1975, 1980, 1985, 1990, 1995–2010

Appendix Table 1. Sterilisations by sex, 1951–2010

Appendix Table 2. Sterilisations by hospital district, 2010

Appendix Table 3. Female sterilisations by age group, 1994–2010

Appendix Table 4. Male sterilisations by age group, 1994–2010

Appendix Table 5. Female sterilisations by indication, marital status, age and previous deliveries, 2010

Appendix Table 6. Male sterilisations by indication, marital status and age, 2010

Appendix Table 7. Time series data in the Register of Sterilisations, sterilisations, 1975, 1980, 1985, 1990, 1995–2010

Liitetaulukko 1. Steriloinnit sukupuolen mukaan 1951–2010

Bilagetabell 1. Steriliseringar efter kön 1951–2010

Appendix Table 1. Sterilisations by sex, 1951–2010

Vuosi	Naiset	Miehet	Yhteensä	Naiset	Miehet	Yhteensä	Naiset	Miehet	Yhteensä
År	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Year	Women	Men	Total	Women	Men	Total	Women	Men	Total
	N			%			Per 1 000 25 - 54 v. / år / year		
1951	771	10	781	98,7	1,3	100	0,9	0,0	0,5
1952	1 006	10	1 016	99,0	1,0	100	1,2	0,0	0,6
1953	1 044	20	1 064	98,1	1,9	100	1,2	0,0	0,6
1954	1 048	21	1 069	98,0	2,0	100	1,2	0,0	0,6
1955	1 227	9	1 236	99,3	0,7	100	1,4	0,0	0,7
1956	1 548	34	1 582	97,9	2,1	100	1,8	0,0	0,9
1957	1 694	34	1 728	98,0	2,0	100	1,9	0,0	1,0
1958	2 176	32	2 208	98,6	1,4	100	2,5	0,0	1,3
1959	2 536	61	2 597	97,7	2,3	100	2,9	0,1	1,5
1960	3 154	46	3 200	98,6	1,4	100	3,6	0,1	1,9
1961	3 152	47	3 199	98,5	1,5	100	3,6	0,1	1,9
1962	3 350	39	3 389	98,8	1,2	100	3,8	0,0	2,0
1963	3 481	30	3 511	99,1	0,9	100	4,0	0,0	2,1
1964	3 256	42	3 298	98,7	1,3	100	3,7	0,1	2,0
1965	3 183	23	3 206	99,3	0,7	100	3,7	0,0	1,9
1966	3 516	27	3 543	99,2	0,8	100	4,1	0,0	2,1
1967	4 010	12	4 022	99,7	0,3	100	4,6	0,0	2,4
1968	4 276	18	4 294	99,6	0,4	100	4,9	0,0	2,5
1969	5 437	12	5 449	99,8	0,2	100	6,3	0,0	3,2
1970	5 677	50	5 727	99,1	0,9	100	6,6	0,1	3,4
1971	3 990	270	4 260	93,7	6,3	100	4,5	0,3	2,5
1972	3 330	377	3 707	89,8	10,2	100	3,7	0,4	2,1
1973	2 746	279	3 025	90,8	9,2	100	3,0	0,3	1,7
1974	2 214	209	2 423	91,4	8,6	100	2,4	0,2	1,3
1975	2 221	154	2 375	93,5	6,5	100	2,3	0,2	1,3
1976	1 970	188	2 158	91,3	8,7	100	2,1	0,2	1,1
1977	1 942	209	2 151	90,3	9,7	100	2,0	0,2	1,1
1978	2 085	225	2 310	90,3	9,7	100	2,1	0,2	1,2
1979	2 172	226	2 398	90,6	9,4	100	2,2	0,2	1,2
1980	2 747	188	2 935	93,6	6,4	100	2,8	0,2	1,5
1981	3 422	205	3 627	94,3	5,7	100	3,4	0,2	1,8
1982	4 493	214	4 707	95,5	4,5	100	4,5	0,2	2,3
1983	4 867	224	5 091	95,6	4,4	100	4,8	0,2	2,5
1984	5 585	225	5 810	96,1	3,9	100	5,5	0,2	2,8
1985	8 675	558	9 233	94,0	6,0	100	8,4	0,5	4,4
1986	11 753	853	12 606	93,2	6,8	100	11,3	0,8	6,0
1987	12 083	695	12 778	94,6	5,4	100	11,5	0,6	6,0
1988	11 954	589	12 543	95,3	4,7	100	11,3	0,5	5,8
1989	12 392	611	13 003	95,3	4,7	100	11,6	0,6	6,0
1990	12 864	593	13 457	95,6	4,4	100	11,9	0,5	6,1
1991	12 782	512	13 294	96,1	3,9	100	11,7	0,5	6,0
1992	12 234	505	12 739	96,0	4,0	100	11,1	0,4	5,7
1993	11 074	480	11 554	95,8	4,2	100	10,0	0,4	5,1
1994	10 926	598	11 524	94,8	5,2	100	9,8	0,5	5,1
1995	10 521	792	11 313	93,0	7,0	100	9,4	0,7	5,0
1996	12 561	1 810	14 371	87,4	12,6	100	11,3	1,6	6,3
1997	10 992	2 202	13 194	83,3	16,7	100	9,9	1,9	5,8
1998	9 596	1 921	11 517	83,3	16,7	100	8,6	1,7	5,1
1999	9 041	1 798	10 839	83,4	16,6	100	8,1	1,6	4,8
2000	8 700	1 772	10 472	83,1	16,9	100	7,9	1,6	4,7
2001	7 264	1 766	9 030	80,4	19,6	100	6,6	1,6	4,0
2002	6 726	1 595	8 321	80,8	19,2	100	6,2	1,4	3,8
2003	5 906	1 644	7 550	78,2	21,8	100	5,5	1,5	3,5
2004	5 657	1 617	7 274	77,8	22,2	100	5,3	1,5	3,4
2005	5 108	1 822	6 930	73,7	26,3	100	4,8	1,7	3,2
2006	3 829	1 475	5 304	72,2	27,8	100	3,6	1,4	2,5
2007	3 334	1 405	4 739	70,4	29,6	100	3,2	1,3	2,2
2008	2 987	1 457	4 444	67,2	32,8	100	2,9	1,4	2,1
2009	2 581	1 312	3 893	66,3	33,7	100	2,5	1,2	1,8
2010	2 469	1 470	3 939	62,7	37,3	100	2,4	1,4	1,9

Liitetaulukko 2. Steriloinnit sairaanhoitopiireittäin 2010

Bilagetabell 2. Steriliseringar efter sjukvårdsdistrikt 2010

Appendix Table 2. Sterilisations by hospital district, 2010

Sairaanhoitopiiri ¹⁾

Sjukvårdsdistrikt

Hospital district

	Steriloinnit-Steriliseringar-Sterilisations				Yhteensä-Totalt-Total	
	Naiset-Kvinnor-Women		Miehet-Män-Men		N	Per 1 000 ²⁾
	N	Per 1 000 ²⁾	N	Per 1 000 ²⁾		
Koko maa	2 469	2,4	1 470	1,4	3 939	1,9
- Hela landet - <i>Whole country</i>						
Helsinki ja Uusimaa - Helsingfors och Nyland - <i>Helsinki and Uusimaa</i>	572	1,7	387	1,2	959	1,4
- Uusimaa - Nyland	440	2,2	298	1,5	738	1,9
- Helsinki - Helsingfors	132	1,0	89	0,7	221	0,8
Varsinais-Suomi - Egentliga Finland - <i>Southwest Finland</i>	237	2,6	139	1,5	376	2,1
Satakunta - Satakunta	108	2,7	104	2,5	212	2,6
Kanta-Häme - Centrala Tavastland	88	2,7	62	1,9	150	2,3
Pirkanmaa - Birkaland	254	2,7	169	1,7	423	2,2
Päijät-Häme - Päijänne-Tavastland	67	1,7	73	1,8	140	1,8
Kymenlaakso - Kymmenedalen	96	3,1	26	0,8	122	1,9
Etelä-Karjala - Södra Karelen - <i>South Karelia</i>	65	2,9	45	1,8	110	2,3
Etelä-Savo - Södra Savolax	45	2,5	29	1,5	74	2,0
Itä-Savo - Östra Savolax	32	3,8	4	0,4	36	2,1
Pohjois-Karjala - Norra Karelen - <i>North Karelia</i>	59	2,0	47	1,5	106	1,7
Pohjois-Savo - Norra Savolax	115	2,6	84	1,8	199	2,2
Keski-Suomi - Mellersta Finland - <i>Central Finland</i>	68	1,4	30	0,6	98	0,9
Etelä-Pohjanmaa - Syd-Österbotten - <i>South Ostrobothnia</i>	103	3,0	36	1,0	139	2,0
Vaasa - Vasa	80	2,7	19	0,6	99	1,6
Keski-Pohjanmaa - Mellersta Österbotten - <i>Central Ostrobothnia</i>	34	2,6	32	2,3	66	2,5
Pohjois-Pohjanmaa - Norra Österbotten - <i>Northern Ostrobothnia</i>	233	3,2	120	1,5	353	2,3
Kainuu - Kajanaland	59	4,4	7	0,5	66	2,3
Länsi-Pohja - Länsi-Pohja	49	4,4	24	2,0	73	3,1
Lappi - Lappland - <i>Lapland</i>	67	3,1	24	1,1	91	2,1
Ahvenanmaan maakunta - Landskapet Åland - <i>Åland Islands</i>	28	5,1	1	0,2	29	2,7
Ulkomaat - Utlandet - <i>Foreign countries</i>	3	..	1	..	4	..
Tuntematon - Okänd - <i>Unknown</i>	7	..	7	..	14	..

1) **Asuinkunnan mukaan.** Efter boendekommun. *According to municipality of residence.*

2) **Tuhatta 25 - 54 v. naista/miestä kohti.** Per 1 000 kvinnor/män i åldersgrupp 25-54 år
Per 1000 women/men aged 25-54.

Litetaulukko 3. Naisten steriloinnit ikäryhmittäin 1994–2010

Bilagetabell 3. Sterilisering av kvinnor efter åldersgrupp 1994–2010

Appendix Table 3. Female sterilisations by age group, 1994–2010

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
N																	
-24	35	41	43	36	25	30	29	23	23	24	21	20	13	20	10	13	11
25-29	428	382	467	343	322	269	263	209	201	182	180	161	138	99	134	106	95
30-34	2 485	2 387	2 766	2 412	2 056	2 022	1 771	1 469	1 334	1 116	989	975	727	679	635	546	594
35-39	4 247	3 998	4 903	4 252	3 769	3 657	3 580	2 866	2 762	2 370	2 317	2 014	1 527	1 210	1 133	973	921
40-44	3 146	3 143	3 734	3 410	2 930	2 661	2 642	2 384	2 107	1 924	1 890	1 707	1 226	1 142	913	813	732
45-49	579	566	643	527	489	398	409	309	295	286	255	228	192	177	160	128	115
50-54	6	3	5	11	5	4	6	4	-	4	5	3	3	6	2	2	1
Tuntematon - Okänd	-	1	-	1	-	-	-	-	4	-	-	-	3	1	-	-	-
<i>Unknown</i>																	
Yhteensä - Totalt	10 926	10 521	12 561	10 992	9 596	9 041	8 700	7 264	6 726	5 906	5 657	5 108	3 829	3 334	2 987	2 581	2 469
<i>Total</i>																	
%																	
-24	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,6	0,3	0,5	0,4
25-29	3,9	3,6	3,7	3,1	3,4	3,0	3,0	2,9	3,0	3,1	3,2	3,2	3,6	3,0	4,5	4,1	3,8
30-34	22,7	22,7	22,0	21,9	21,4	22,4	20,4	20,2	19,8	18,9	17,5	19,1	19,0	20,4	21,3	21,2	24,1
35-39	38,9	38,0	39,0	38,7	39,3	40,4	41,1	39,5	41,1	40,1	41,0	39,4	39,9	36,3	37,9	37,7	37,3
40-44	28,8	29,9	29,7	31,0	30,5	29,4	30,4	32,8	31,3	32,6	33,4	33,4	32,0	34,3	30,6	31,5	29,6
45-49	5,3	5,4	5,1	4,8	5,1	4,4	4,7	4,3	4,4	4,8	4,5	4,5	5,0	5,3	5,4	5,0	4,7
50-54	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	-	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0
Tuntematon - Okänd	-	0,0	-	0,0	-	-	-	-	0,1	-	-	-	0,1	0,0	-	-	-
<i>Unknown</i>																	
Yhteensä - Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
<i>Total</i>																	
Per 1 000																	
25-29	2,4	2,2	2,8	2,1	2,1	1,8	1,8	1,4	1,3	1,2	1,1	1,0	0,9	0,6	0,8	0,6	0,6
30-34	13,3	12,8	14,9	13,1	11,3	11,4	10,3	8,8	8,3	7,2	6,6	6,5	4,8	4,4	4,0	3,3	3,6
35-39	22,2	21,1	26,1	22,8	20,2	19,6	19,2	15,5	15,0	13,0	13,0	11,6	9,1	7,4	7,3	6,4	6,1
40-44	15,6	15,7	18,8	17,3	15,1	13,9	14,0	12,7	11,3	10,3	10,1	9,2	6,6	6,2	5,0	4,5	4,2
45-49	2,8	2,7	3,0	2,5	2,4	2,0	2,1	1,6	1,5	1,5	1,3	1,2	1,0	1,0	0,9	0,7	0,6
50-54	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
25-54	9,8	9,4	11,3	9,9	8,6	8,1	7,9	6,6	6,2	5,5	5,3	4,8	3,6	3,2	2,9	2,5	2,4

Litetaulukko 4. Miesten steriloinnit ikäryhmittäin 1994–2010

Bilagetabell 4. Sterilisering av män efter åldersgrupp 1994–2010

Appendix Table 4. Male sterilisations by age group, 1994–2010

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
N																	
-24	-	-	3	1	7	1	4	4	5	3	2	2	1	1	2	1	1
25-29	17	17	42	30	32	32	28	44	34	26	23	32	25	27	21	26	31
30-34	107	147	328	415	347	336	309	290	298	258	250	282	233	223	250	244	273
35-39	199	271	575	704	615	575	596	557	507	555	490	564	445	431	429	366	404
40-44	152	204	496	604	555	491	506	529	441	463	485	538	429	404	410	361	407
45-49	86	108	266	319	263	241	230	240	215	242	253	272	233	206	217	193	232
50-	37	45	100	129	102	122	99	102	94	97	114	132	108	112	127	115	122
Tuntematon - Okänd	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	1	6	-
Unknown																	
Yhteensä - Totalt	598	792	1 810	2 202	1 921	1 798	1 772	1 766	1 595	1 644	1 617	1 822	1 475	1 405	1 457	1 312	1 470
Total																	
%																	
-24	-	-	0,2	0,0	0,4	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
25-29	2,8	2,1	2,3	1,4	1,7	1,8	1,6	2,5	2,1	1,6	1,4	1,8	1,7	1,9	1,4	2,0	2,1
30-34	17,9	18,6	18,1	18,8	18,1	18,7	17,4	16,4	18,7	15,7	15,5	15,8	15,9	17,2	18,6	18,6	18,6
35-39	33,3	34,2	31,8	32,0	32,0	32,0	33,6	31,5	31,8	33,8	30,3	31,0	30,2	30,7	29,4	27,9	27,5
40-44	25,4	25,8	27,4	27,4	28,9	27,3	28,6	30,0	27,6	28,2	30,0	29,5	29,1	28,8	28,1	27,5	27,7
45-49	14,4	13,6	14,7	14,5	13,7	13,4	13,0	13,6	13,5	14,7	15,6	14,9	15,8	14,7	14,9	14,7	15,8
50-	6,2	5,7	5,5	5,9	5,3	6,8	5,6	5,8	5,9	5,9	7,1	7,2	7,3	8,0	8,7	8,8	8,3
Tuntematon - Okänd	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	-	-	-	0,1	0,1	0,1	0,5	-
Unknown																	
Yhteensä - Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Total																	
Per 1 000																	
25-29	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2
30-34	0,5	0,8	1,7	2,2	1,8	1,8	1,7	1,7	1,8	1,6	1,6	1,8	1,5	1,4	1,5	1,4	1,6
35-39	1,0	1,4	3,0	3,6	3,2	3,0	3,1	2,9	2,6	2,9	2,6	3,1	2,6	2,6	2,6	2,3	2,5
40-44	0,7	1,0	2,4	3,0	2,8	2,5	2,6	2,7	2,3	2,4	2,5	2,8	2,2	2,1	2,2	2,0	2,3
45-49	0,4	0,5	1,2	1,5	1,2	1,2	1,1	1,2	1,1	1,2	1,3	1,4	1,2	1,1	1,1	1,0	1,2
50-54	0,3	0,3	0,6	0,7	0,5	0,6	0,5	0,5	0,4	0,5	0,6	0,7	0,5	0,6	0,7	0,6	0,6
25-54	0,5	0,7	1,6	1,9	1,7	1,6	1,6	1,6	1,4	1,5	1,5	1,7	1,4	1,3	1,4	1,2	1,4

Litetaulukko 5. Naisten steriloinnit perusteen, siviilisäädyn, iän ja aiempien synnytysten mukaan 2010

Bilagetabell 5. Sterilisering av kvinnor efter indikation, civilstånd, ålder och antal förlossningar 2010

Appendix Table 5. Female sterilisations by indication, marital status, age and previous deliveries, 2010

	Synnyttänyt 3 lasta Fött 3 barn Given birth to 3 children	3 alaikäistä lasta 3 omyndiga barn 3 under-age children	Yli 30 vuotta Över 30 år Age 30 and over	Lääkiet. Medicinsk Medical	Ehkäisy- vaikeudet Svårigheter att förhindra en graviditet Difficulties in contra- ception	Jälkeläisten vaikea sairaus tai ruumiinvika Risk för sjukdom eller kroppsyte hos barn Serious disease or defect of offspring	Raj. kyky huolehtia lapsista Begr. förmåga att sköta barn Limited ability to take care of children	Tuntematon Okänd Unknown	Yhteensä ¹⁾ Totalt Total
Siviilisäätö - Civilstånd - Marital status									
Naimisissa - Gift - Married	793	127	1 412	23	125	1	1	-	2 482
Avoliitossa - Samboende - In domestic partnership	193	28	457	5	45	-	-	-	728
Naimaton - Ogift - Single	45	6	199	2	17	1	2	-	272
Leski - Änka - Widowed	1	0	3	-	-	-	-	-	4
Eronnut - Frånskild - Divorced	85	6	192	-	14	-	-	-	297
Tuntematon - Okänd - Unknown	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ikä - Ålder - Age²⁾									
-19	-	-	-	-	-	-	2	-	2
20-24	6	1	-	2	3	-	-	-	12
25-29	78	16	-	8	17	1	1	-	121
30-34	287	47	562	10	54	-	-	-	960
35-39	442	61	875	7	60	-	-	-	1 445
40-44	264	39	714	2	53	1	-	-	1 073
45-49	39	3	111	1	14	-	-	-	168
50-	1	-	1	-	-	-	-	-	2
Tuntematon - Okänd - Unknown	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aiemmat synnytykset - Tidigare förlossningar - Previous deliveries									
0	5	1	169	2	16	-	2	-	195
1	-	-	220	6	22	-	-	-	248
2	33	12	869	11	91	2	1	-	1 019
3	639	73	608	5	42	-	-	-	1 367
4	274	47	243	-	21	-	-	-	585
5	99	19	93	2	5	-	-	-	218
6	41	11	39	1	3	-	-	-	95
7	14	1	13	2	-	-	-	-	30
8	5	1	2	-	1	-	-	-	9
9-	6	2	7	1	-	-	-	-	16
Tuntematon - Okänd - Unknown	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Yhteensä	1 117	167	2 263	30	201	2	3	-	3 783

1) Useampi peruste mahdollinen. Flera indikationer möjliga. More than one indication possible.

2) Ikä toimenpiteen suorituspäivänä. Ålder på ingreppsdagen. Age on the day of the procedure.

Litetaulukko 6. Miesten steriloinnit perusteen, siviilisäädyn ja iän mukaan 2010

Bilagetabell 6. Sterilisering av män efter indikation, civilstånd och ålder 2010

Appendix Table 6. Male sterilisations by indication, marital status and age, 2010

	3 alaikäistä lasta 3 omyndiga barn 3 under-age children	Yli 30 vuotta Age 30 and over	Lääkietiet. Medicinsk Medical	Ehkäisy- vaikeudet Svårigheter at förhindra en graviditet Difficulties in contra- ception	Jälkeläisten vaikea sairaus tai ruumiinvika Risk för sjukdom eller kroppslyte hos barn Serious disease or defect of offspring	Raj. kyky huolehtia lapsista Begr. förmåga att sköta barn Limited ability to take care of children	Tuntematon Okänd Unknown	Yhteensä ¹⁾ Totalt Total
Siviilisääty - Civilstånd - Marital status								
Naimisissa - Gift - Married	352	1 080	-	60	-	1	1	1 494
Avoliitossa - Samboende - In domestic partnership	45	193	-	7	-	-	-	245
Naimaton - Ogift - Single	4	42	-	2	-	1	-	49
Leski - Änka - Widowed	-	9	-	-	-	-	-	9
Eronnut - Fränskild - Divorced	17	94	-	6	-	-	-	117
Tuntematon - Okänt - Unknown	1	1	-	-	-	-	-	2
Ikä - Ålder - Age ²⁾								
-19	-	-	-	-	-	-	-	-
20-24	1	-	-	-	-	-	-	1
25-29	22	-	-	9	-	2	-	33
30-34	79	268	-	17	-	-	-	364
35-39	132	402	-	10	-	-	-	544
40-44	112	399	-	25	-	-	-	536
45-49	55	230	-	8	-	-	-	293
50-	18	120	-	6	-	-	1	145
Tuntematon - Okänd - Unknown	-	-	-	-	-	-	-	-
Yhteensä - Totalt - Total	419	1 419	-	75	-	2	1	1 916

1) Useampi peruste mahdollinen. Flera indikationer möjliga. More than one indication possible.

2) Ikä toimenpiteen suorituspäivänä. Ålder på ingreppsdagen. Age on the day of the procedure.

Liitetaulukko 7. Sterilöimisrekisterin aikasarjoja, steriloinnit 1975, 1980, 1985, 1990, 1995–2010

Bilagetabell 7. Registret över steriliseringar, tidsserier för steriliseringar 1975, 1980, 1985, 1990, 1995–2010

Appendix Table 7. Time series data in the Register of Sterilisations, sterilisations, 1975, 1980, 1985, 1990, 1995–2010

STERILOINNIT	1975	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Steriloiteja / Steriliseringar / Sterilisations	2 375	2 935	9 233	13 457	11 313	10 472	6 930	5 304	4 739	4 444	3 893	3 939
NAISET / KVINNOR / WOMEN												
steriloiteja / steriliseringar / sterilisations	2 221	2 747	8 675	12 864	10 521	8 700	5 108	3 829	3 334	2 987	2 581	2 469
osuus steriloinneista / andel av steriliseringarna / proportion of all sterilisations	93,5	93,6	94,0	95,6	93,0	83,1	73,7	72,2	70,3	67,2	66,3	62,7
tuhatta 25-54 v. naista kohden / per 1 000 kvinnor i åldern 25-54 år / per 1000 women aged 25-54	2,3	2,8	8,4	11,9	9,4	7,9	4,8	3,6	3,2	2,9	2,5	2,4
Ikä / Alder / Age %												
< 25 v / år / yrs	6,5	2,4	0,2	0,5	0,4	0,3	0,4	0,3	0,6	0,3	0,5	0,4
25-34 v / år / yrs	38,1	38,7	29,8	26,1	26,3	23,4	22,3	22,6	23,4	25,7	25,3	27,9
35-44 v / år / yrs	49,1	50,6	68,1	69,9	67,9	71,5	72,8	71,9	70,6	68,5	69,2	67,0
≥ 45 v / år / yrs	2,1	1,9	1,9	3,5	5,4	4,8	4,6	5,1	5,5	5,4	5,1	4,7
Ikäryhmittäin 1 000 naista kohti / Efter åldersgrupp per 1 000 kvinnor / By age group per 1000 women												
25-34 v / år / yrs	2,4	2,8	0,4	9,0	7,7	6,3	3,6	2,8	2,4	2,4	2,0	2,1
35-44 v / år / yrs	4,2	4,9	1,0	21,8	18,3	16,6	10,3	7,8	6,8	6,1	5,4	5,1
45-54 v / år / yrs	0,2	0,2	0,0	1,5	1,6	1,0	0,6	0,5	0,5	0,4	0,3	0,3
Aiempiä synnytyksiä / Tidigare förlösningar / Previous deliveries %												
0	4,0	3,5	2,1	2,5	3,4	4,3	5,7	5,1	5,8	5,9	5,5	7,0
1-2	34,6	43,6	49,0	55,8	52,8	52,0	49,0	47,0	46,6	44,2	44,3	45,3
3-4	46,6	46,1	44,0	38,8	39,9	39,8	40,3	41,7	42,3	43,9	43,2	40,3
5+	14,5	6,8	5,0	2,9	3,9	3,9	5,1	6,2	5,4	6,0	6,8	7,3
Steriloinnin peruste / Indikation för sterilisering / Indication for sterilisation, %^{2) 3)}												
≥ 30 v / år / yrs	-	-	7,2	96,3	96,1	96,6	96,4	95,7	96,3	95,1	93,8	91,7
synnyttänyt 3 lasta / fött 3 barn / given birth to 3 children	-	-	-	4,2	42,6	44,8	44,7	46,3	48,7	48,3	50,9	50,3
muut perusteet / andra indikationer / other indications ¹⁾	-	-	92,2	0,7	0,6	0,3	0,9	1,6	1,4	1,2	2,3	1,4
3 alaikäistä lasta / 3 omyndiga barn / 3 under-age children	-	-	0,0	0,2	0,1	0,0	2,8	2,6	3,1	4,4	5,9	6,8
ehkäisyvaikeudet / svårt att förhindra graviditet / difficulties in contraception	-	-	0,2	0,4	0,3	0,4	5,3	5,9	7,0	7,3	8,3	8,1
MIEHET / MÄN / MEN												
steriloiteja / steriliseringar / sterilisations	154	188	558	593	792	1 772	1 822	1 475	1 405	1 457	1 312	1 470
osuus steriloinneista / andel av steriliseringarna / proportion of all sterilisations	6,5	6,4	6,0	4,4	7,0	16,9	26,3	27,8	29,7	32,8	33,7	37,3
tuhatta 25-54 v. miestä kohden / per 1 000 män i åldern 25-54 år / per 1000 men aged 25-54	0,2	0,2	0,5	0,5	0,7	1,6	1,7	1,4	1,3	1,4	1,2	1,4
Ikä / Alder / Age %												
< 25 v / år / yrs	3,9	1,6	0,0	0,3	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
25-34 v / år / yrs	46,1	47,3	27,6	22,6	20,7	19,0	17,2	17,5	17,8	18,6	20,6	20,7
35-44 v / år / yrs	40,9	42,0	59,5	61,6	60,0	62,2	60,5	59,3	59,5	57,7	55,4	55,2
≥ 45 v / år / yrs	9,1	9,0	12,9	15,5	19,3	18,6	22,1	23,1	22,7	23,6	23,5	24,1
Ikäryhmittäin 1 000 miestä kohti / Efter åldersgrupp per 1 000 män / By age group per 1000 men												
25-34 v / år / yrs	0,2	0,2	0,4	0,3	0,4	1,0	1,0	0,8	0,7	0,8	0,8	0,9
35-44 v / år / yrs	0,2	0,3	0,8	0,8	1,2	2,8	3,0	2,4	2,3	2,4	2,1	2,4
≥ 45 v / år / yrs	0,1	0,1	0,2	0,3	0,4	0,8	1,0	0,9	0,8	0,9	0,8	0,9
Steriloinnit sairaanhoitopiireittäin / 1000 vastaavan ikäistä naista/miestä / Steriliseringar per 1 000 kvinnor/män i samma ålder efter sjukvårdsdistrikt / Sterilisations per 1000 women/men of the same age by hospital district⁴⁾												
HUS - HNS												
Uusimaa / Nyland	-	-	-	4,7	4,0	3,7	2,7	2,0	1,7	1,7	1,4	1,4
Helsinki / Helsingfors	-	-	-	5,5	5,1	4,4	3,2	2,5	2,1	2,1	1,6	1,9
Varsinais-Suomi / Egentliga Finland	-	-	-	3,5	2,4	2,7	2,0	1,1	1,0	1,2	1,0	0,8
Satakunta / Satakunta	-	-	-	7,4	6,2	6,1	3,5	3,4	2,6	2,4	2,3	2,1
Kanta-Häme / Centrala Tavastland	-	-	-	5,4	4,0	5,2	4,1	2,9	2,8	2,6	2,3	2,6
Pirkanmaa / Birkaland	-	-	-	7,8	4,8	4,5	3,2	3,1	2,7	2,2	2,3	2,3
Päijät-Häme / Päijät-Häme	-	-	-	6,1	4,6	5,0	3,3	2,2	2,8	2,5	2,0	2,2
Kymenlaakso / Kymmenedalen	-	-	-	6,3	4,8	4,4	3,4	2,2	2,4	1,9	1,7	1,8
Etelä-Karjala / Södra Karelen	-	-	-	7,3	5,4	4,6	4,0	2,7	2,5	2,6	2,2	1,9
Etelä-Savo / Södra Savolax	-	-	-	6,0	5,4	5,3	2,7	3,0	2,5	2,5	2,6	2,3
Itä-Savo / Östra Savolax	-	-	-	5,8	5,0	4,8	3,2	2,7	2,1	1,7	1,6	2,0
Pohjois-Karjala / Norra Karelen	-	-	-	6,4	5,2	5,0	3,6	2,8	2,6	3,8	1,8	2,1
Pohjois-Savo / Norra Savolax	-	-	-	7,9	6,2	4,1	2,7	2,7	2,7	1,9	1,9	1,7
Keski-Suomi / Mellersta Finland	-	-	-	7,8	4,3	5,3	3,6	3,2	2,3	2,2	1,9	2,2
Etelä-Pohjanmaa / Syd-Österbotten	-	-	-	6,4	5,6	5,0	2,4	1,6	1,1	0,8	1,0	0,9
Vaasa / Vasa	-	-	-	4,9	5,4	4,0	3,2	2,7	1,9	1,9	1,9	2,0
Keski-Pohjanmaa / Mellersta Österbotten	-	-	-	4,1	5,0	4,3	2,7	1,7	1,3	1,6	1,4	1,6
Pohjois-Pohjanmaa / Norra Österbotten	-	-	-	6,1	4,9	5,6	3,6	4,1	3,0	2,6	2,8	2,5
Kainuu / Kajanaland	-	-	-	7,7	6,8	5,8	4,0	3,0	3,3	2,8	2,5	2,3
Länsi-Pohja / Länsi-Pohja	-	-	-	7,9	6,8	3,4	4,7	2,6	2,6	1,9	2,9	2,3
Lappi / Lappland	-	-	-	7,1	7,0	6,8	4,1	3,2	3,2	3,0	2,7	3,1
Ahvenanmaan maakunta / Landskapet Åland	-	-	-	7,6	5,6	4,6	3,7	2,4	2,1	3,3	2,3	2,1
	-	-	-	1,0	2,8	3,2	4,4	2,6	2,0	1,4	1,7	2,7

1) Lääketieteellinen, jälkeläisten vaikea sairaus tai ruumiinvika, rajoittunut kyky huolehtia lapsista, syy tuntematon - Medicinsk, risk för sjukdom eller kroppsligt hos barn, begränsad förmåga att sköta om barn, okänd orsak - Medical, serious disease or defect of offspring, limited ability to take care of children, indication unknown

2) Perusteet muuttuneet vuonna 1985 - Indikationerna ändrats 1985 - Indications changed in 1985.

3) Useampi peruste mahdollinen - Flera indikationer möjliga - More than one indication possible.

4) Sairaanhoitopiirikohtaisia tietoja ei ole saatavilla ennen vuotta 1987 - Uppgifter om enskilda sjukvårdsdistrikt finns inte före år 1987 - Statistics by hospital district are not available before 1987

Steriloimistilaston SVT-laatuseloste

Tilastotietojen relevanssi

Steriloimistilasto sisältää tietoja steriloiden lukumäärästä vuosittain. Steriloinnit esitetään sukupuolittain ja ikäryhmittäin tuhatta 25–54-vuotiaista naista tai miestä kohti. Lisäksi tilastoraportissa esitetään lukumäärätietoja sterilointien perusteista.

Raportti on tarkoitettu lisääntymisterveyden kanssa työskenteleville terveydenhuollon ammattihenkilöille, hallintoviranomaisille, suunnittelijoille ja tutkijoille, joilla on tarve saada ajantasaista tietoa steriloinneista.

Käytetyt käsitteet ja määritelmät on selitetty tilastoraportin tekstiosassa.

Tietojen käsittely perustuu lakiin Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta (668/2008), Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskukseen (Stakes) tilastotoimesta annettuun lakiin (409/2001) sekä lakiin terveydenhuollon valtakunnallisista henkilörekistereistä (556/1989) sekä asetukseen terveydenhuollon valtakunnallisista henkilörekistereistä (774/1989).

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Steriloimistiedot on kerätty kaikista Suomen sterilointeja suorittavista sairaaloista. Tilaston perusjoukko muodostuu kaikista henkilöistä, joille on tehty sterilisoiminen. Toimenpiteitä koskevan lainsäädännön (Steriloimislaki 283/1970) sekä sen nojalla annetun asetuksen (Steriloimisasetus 427/1985) mukaisesti toimenpiteen suorittajalääkäriin on toimitettava THL:lle ilmoitus suoritetusta toimenpiteestä Sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamalla lomakkeella kuukauden kuluessa toimenpiteen suorittamisesta. Tilastot perustuvat THL:n 31.8.2011 mennessä saatuihin ilmoituksiin.

Tiedot tallennetaan lomakkeilta sähköisessä muodossa steriloiden rekisteriin, jota THL ylläpitää terveydenhuollon valtakunnallisia henkilörekistereitä koskevan lain (556/1989) ja sen nojalla annetun asetuksen (774/1989) 6 §:n perusteella. Aineiston tarkistusajoja tehdään säännöllisesti ja epäselvät tapaukset tarkistetaan toimenpiteen suorittaneesta sairaalasta.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tiedot ovat oikeita, jos tiedonantajat ovat antaneet ne oikein. Epäselvien tapausten selvittämiseksi steriloiden rekisterin tietoja verrataan muiden rekisterien (syntymärekisteri ja hoitoilmoitusrekisteri) tietoihin. Tarvittaessa pyydetään tarkistus toimenpiteen suorittaneesta sairaalasta.

Steriloimisrekisterin tietojen kattavuutta selvitettiin vuonna 2006 mm. hoitoilmoitusrekisterin avulla¹. Selvityksessä todettiin, että koko maassa kaikki steriloinnit löytyvät steriloiden rekisteristä 95,5 prosenttisesti. Rekisteriin saatujen ilmoitusten mukaan sterilointien kokonaismäärä on vähentynyt 1990-luvun puolesta välistä lähtien. Osittain kehitys johtuu ikäluokkien pientymisestä sekä ehkäisyvalmisteiden kehittymisestä, mutta selvityksessä todettiin myös sterilointien ilmoittamisen heikentyneen. Viime vuosina yhä suurempi osa miesten steriloinneista suoritetaan yksityisen terveydenhuollon puolella eikä niiden osalta kattavuudesta voida varmistua.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

¹ Hanna Eronen, Mika Gissler & Annukka Ritvanen (2006): Steriloimisten rekisteröiminen Suomessa. Steriloimisrekisterin ja hoitoilmoitusrekisterin sterilointitietojen vertailu ja aineiston laadun analysointi vuosilta 2000–2003. Työpapereita 12/2006. Helsinki; Stakes.

Steriloimistilasto julkaistaan lokakuussa, jolloin ilmestyvät edellisen vuoden lopulliset tiedot.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Raportit julkaistaan THL:n internet-sivuilla osoitteessa <http://www.thl.fi/fi/tilastot/steriloinnit>.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Steriloimistiedot ovat vuodesta 1987 alkaen THL:n tietokannassa. Varhaisempien vuosien tiedot on saatu osana virallista tilastoa ilmestyneistä Lääkintöhallituksen julkaisuista (Lääkintöhallitus vuosina 1935–1954; Yleinen terveyden- ja sairaanhoitotilasto vuosina 1955–1970; Terveydenhuolto vuosina 1971–1987).

Aikaisempien vuosien aineistoa on tarkastettu mm. poistamalla kaksoiskappaleita ja lisäämällä aikaisemmin tilastosta puuttuneita tapauksia. Siksi osa tiedoista poikkeaa aiemmin julkaistuista tilastoista. Ikäryhmiä tarkasteltaessa on huomattava, että rekisterin ikätieto on vuodesta 1994 lähtien potilaan ikä toimenpidepäivänä, sitä ennen ikä vuoden lopussa. Tilastotiedotteisiin on takautuvasti laskettu vuosien 1987–1993 tiedot käyttämällä potilaan ikää toimenpidepäivänä. Tarkemmat tiedot tilastojen tulkintaan vaikuttavista tekijöistä, mm. lakimuutoksista, on mainittu kunkin taulukon kohdalla erikseen.

Steriloimisen käsitteet ja määritelmät ovat pysyneet koko ajan samoina.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastoraportti sisältää koko maan kattavasti tiedot suoritetuista steriloinneista.

Steriloinnit 2010 -tilastoraportin erityiskysymykset

Uudet sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamat raskaudenkeskeytyksiä ja sterilointeja koskevat tiedonkeruulomakkeet tulivat voimaan 1.1.2009. Vuoden 2010 sterilointitiedoista noin 65 prosenttia ilmoitettiin uudella lomakkeella ja noin 35 prosenttia vanhalla lomakkeella. Tietojen raportoinnissa on otettu huomioon luokitusten muutokset, ja aikasarjojen uudet luvut ovat verrannollisia vanhoihin vuosiin. Vuoden 2010 raportissa luokituksiin on tehty ainoastaan pieniä muutoksia, laajemmin raportoinnissa siirrytään uuden lomakkeen luokitusten käyttöön lähivuosina.

Lisätietoja lomakemuutoksesta:

<http://www.stakes.fi/FI/tilastot/tausta/Lomakkeet/abstlomakkeet.htm>.

Kvalitetsbeskrivning för statistiken över steriliseringar

Statistikuppgifternas relevans

Statistiken över steriliseringar innehåller uppgifter om det årliga antalet steriliseringar. Uppgifterna om steriliseringar presenteras efter kön och åldersgrupp per 1 000 kvinnor eller män i åldrarna 25–54 år. Statistikrapporten innehåller också antalsuppgifter om steriliseringar efter indikation.

Rapporten är avsedd för hälso- och sjukvårdspersonal, förvaltningsmyndigheter, planerare och forskare som arbetar med reproduktiv hälsa och som behöver aktuella uppgifter om steriliseringar.

Begrepp och definitioner som används i rapporten finns förklarade i rapportens textdel.

Behandlingen av uppgifter baserar sig på lagen om Institutet för hälsa och välfärd (668/2008), lagen om statistikväsendet vid forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (Stakes) (409/2001) samt lagen (556/1989) och förordningen (774/1989) om riksomfattande personregister för hälsovården.

Metodbeskrivning för den statistiska forskningen

Uppgifterna om steriliseringar har samlats in från alla finländska sjukhus där steriliseringar utförs. Statistikpopulationen utgörs av alla personer som genomgått sterilisering. Enligt den lag som gäller dessa ingrepp (steriliseringslagen 283/1970) och den förordning som utfärdats med stöd av lagen (steriliseringsförordningen 427/1985) ska den läkare som har utfört ingreppet inom en månad efter ingreppet skicka en anmälan till Institutet för hälsa och välfärd (THL) på en blankett som fastställts av social- och hälsovårdsministeriet. Statistiken bygger på de anmälningar som inkommit till THL senast den 31 augusti 2011.

Blankettuppgifterna sparas i elektronisk form i steriliseringsregistret som upprätthålls av THL i enlighet med lagen om riksomfattande personregister för hälsovården (556/1989) och 6 § i den förordning (774/1989) som utfärdats med stöd av lagen. Materialet kontrolleras regelbundet och oklara fall kontrolleras med det sjukhus där ingreppet utförts.

Uppgifternas riktighet och exakthet

Uppgifterna är riktiga, om de lämnats in korrekt av uppgiftslämnarna. I oklara fall jämförs uppgifterna i steriliseringsregistret med uppgifterna i andra register (födelseregistret och vårdanmälningsregistret). Vid behov begärs en bekräftelse från det sjukhus där ingreppet utförts.

År 2006 utreddes hur heltäckande uppgifterna i steriliseringsregistret är. Detta gjordes bland annat med hjälp av vårdanmälningsregistret¹. Utredningen visade att hela landets steriliseringar till 95,5 procent finns i steriliseringsregistret. Enligt de anmälningar som inkommit till registret har det totala antalet steriliseringar minskat sedan mitten av 1990-talet. Denna utveckling beror delvis på att årsklasserna blivit mindre och att preventivmedlen utvecklats, men i utredningen konstaterades också att anmälningen av steriliseringar försämrats. Under de senaste åren har

¹ Hanna Eronen, Mika Gissler & Annukka Ritvanen (2006): Steriloimisten rekisteröiminen Suomessa [Registreringen av steriliseringar i Finland]. Steriloimisrekisterin ja hoitoilmoitusrekisterin steriloimistietojen vertailu ja aineiston laadun analysointi vuosilta 2000–2003 [Jämförelse av uppgifterna om sterilisering i steriliseringsregistret och i vårdanmälningsregistret och en analys av materialet år 2000–2003]. Työpapereita 12/2006. Helsingfors; Stakes.

en allt större del av steriliseringen av män genomförts inom den privata hälso- och sjukvården, och därför kan man inte vara säker på att registret innehåller heltäckande uppgifter.

De publicerade uppgifternas aktualitet och punktlighet

Statistiken över steriliseringar publiceras i oktober och innehåller de slutliga uppgifterna för föregående år.

Uppgifternas tillgänglighet och transparens/tydlighet

Rapporterna publiceras på THL:s webbplats www.thl.fi/sv/statistik/steriliseringar.

Statistikens jämförbarhet

Uppgifter om steriliseringar ingår sedan 1987 i THL:s databas. Uppgifterna från tidigare år kommer från Medicinalstyrelsens publikationer som utgör en del av den officiella statistiken (Lääkintöhallitus [Medicinalstyrelsen] 1935–1954; Yleinen terveyden- ja sairaanhoitotilasto [Allmän hälso- och sjukvårdsstatistik] 1955–1970; Terveydenhuolto [Hälso- och sjukvård] 1971–1987).

Materialet från tidigare år har justerats bland annat genom utgallring av dubbelregistreringar och komplettering med saknade uppgifter. Därför avviker en del av uppgifterna från den statistik som publicerats tidigare. När det gäller fördelningen efter åldersgrupp bör man beakta att uppgiften om patientens ålder sedan 1994 gäller patientens ålder på ingreppsdagen. Före det gällde åldern vid årets slut. I statistikmeddelandena har uppgifterna för åren 1987–1993 beräknats retroaktivt genom att använda patientens ålder på ingreppsdagen. Närmare uppgifter om faktorer som påverkar tolkningen av statistiken, till exempel lagändringar, anges separat vid varje tabell.

De begrepp och definitioner som använts beträffande steriliseringar har varit desamma hela tiden.

Tydlighet och enhetlighet/överensstämmelse

Statistikrapporten innehåller riksomfattande uppgifter om utförda steriliseringar.

Särskilda frågor i statistikrapporten om steriliseringar 2010

Nya datainsamlingsblanketter för aborter och steriliseringar har fastställts av social- och hälsovårdsministeriet och blanketterna trädde i kraft den 1 januari 2009. Cirka 65 procent av uppgifterna om steriliseringar lämnades år 2010 in på den nya blanketten och cirka 35 procent lämnades in på den gamla blanketten. Vid rapporteringen av uppgifter har förändringarna i klassifikationerna beaktats, och de nya talen i tidsserierna är jämförbara med de gamla åren. I rapporten år 2010 har endast gjorts små ändringar i klassifikationerna, och klassifikationerna i den nya blanketten införs vid rapporteringen i större utsträckning under de närmaste åren.

Mer information om blankettändringarna:

<http://www.stakes.fi/FI/tilastot/tausta/Lomakkeet/abstlomakkeet.htm>.

Statistics on sterilisations: Quality report of the OSF publication series

Relevance of statistical data

The statistics on sterilisations contain data on the annual number of sterilisations. Data on sterilisations are provided by gender and age group per 1000 men or women aged 25–54. The statistical report also gives numbers concerning grounds for sterilisations.

The report aims to provide up-to-date information on sterilisations to health care professionals, administrators, planning officials and researchers working in the area of reproductive health.

The report text describes the concepts and definitions used in the statistics.

The collection of data is based on the Act on the National Institute for Health and Welfare (668/2008) and the Act on the Statistical Service of the National Research and Development Centre for Welfare and Health (409/2001), as well as on the Act (556/1989) and the Decree (774/1989) on National Personal Records Kept under the Health Care System.

Description of methods used in statistical research

Data on sterilisations are collected from all hospitals in Finland that perform sterilisations. The statistical population consists of all persons who have undergone sterilisation. In accordance with the current legislation (Act (283/1970) and Decree (427/1985) on Sterilisation), the physician performing the procedure is required to report the case to the National Institute for Health and Welfare (THL) within one month using a specific data collection form approved by the Ministry of Social Affairs and Health. The statistical data is based on reports submitted to THL by 31.8.2011.

The data are stored electronically in the register of sterilisations, a statutory register maintained by THL pursuant to the Act on National Personal Records Kept under the Health Care System (556/1989), and section 6 of the subsequent Decree (774/1989). Data check-ups are made regularly and any unclear cases and diagnoses are checked and ascertained by contacting the hospitals that have performed the procedure concerned.

Correctness and accuracy of data

The data are correct if they have been reported correctly. In unclear cases, the data in the register of sterilisations are compared with those in other registers (Birth Register, Care Register). If necessary, the hospital that has performed the procedure is contacted in order to ascertain the data.

In 2006, the coverage of the register of sterilisations was studied with the help of the Care Register.¹ The study found that 95.5 per cent of all sterilisations carried out in Finland are included in the register of sterilisations. Data submitted to the register indicates that sterilisations in Finland have been falling since the mid-1990s. This trend is due in part to smaller age groups and improved contraceptives, but the study also found gaps in the reporting of sterilisations. In recent years, increasing numbers of male sterilisations are performed in private health care and statistical coverage cannot be guaranteed.

Timeliness and promptness of published data

¹ Hanna Eronen, Mika Gissler & Annukka Ritvanen (2006): Steriloimisten rekisteröiminen Suomessa. Steriloimisrekisterin ja hoitoilmoitusrekisterin steriloimistietojen vertailu ja aineiston laadun analysointi vuosilta 2000–2003. Työpapereita 12/2006. Helsinki; Stakes.

The sterilisation statistics are published in October, with the final data for the previous year.

Accessibility and transparency/clarity of data

The reports are published on the THL website at <http://www.thl.fi/fi/tilastot/steriloinnit>.

Comparability of statistical data

Since 1987, data on sterilisations have been kept in a THL database. Official statistical publications by the National Board of Health (one of THL's predecessors) have been used as a source of information for earlier years.

Data for earlier years have been checked, for instance, by removing data that had been entered twice and by adding missing cases, so some data may deviate from previously published statistics. With regard to age-specific data, it should be noted that from 1994 onwards such data in the register refer to the age of the patient on the day of the procedure, whereas the data for preceding years refer to the age at the end of the year. For the statistical reports, the data for 1987–1993 have been calculated retrospectively using the patient's age on the day of the procedure. More accurate information on any factors influencing the interpretation of the statistics, such as legislative reforms, is given specifically for each table.

The concept of sterilisation, as well as its definitions, have remained unchanged throughout this time.

Clarity and consistency

The data on sterilisations in the Statistical Report are nationwide.

Special issues concerning the 2010 statistics

The new data collection forms for induced abortions and sterilisations approved by the Ministry of Social Affairs and Health entered into force on 1 January 2009. Nearly 65 per cent of the preliminary data for 2010 were reported using the new form, while 35 per cent used the old form. Classification changes have been taken into account in reporting the data, and the new figures in the time series are comparable with the old ones. In the reporting of 2010, only minor changes to classifications have been made; classification according to the new form will be introduced on a broader scale in the next few years.

For further information on the changes to the form, see:

<http://www.stakes.fi/FI/tilastot/tausta/Lomakkeet/abstlomakkeet.htm>.